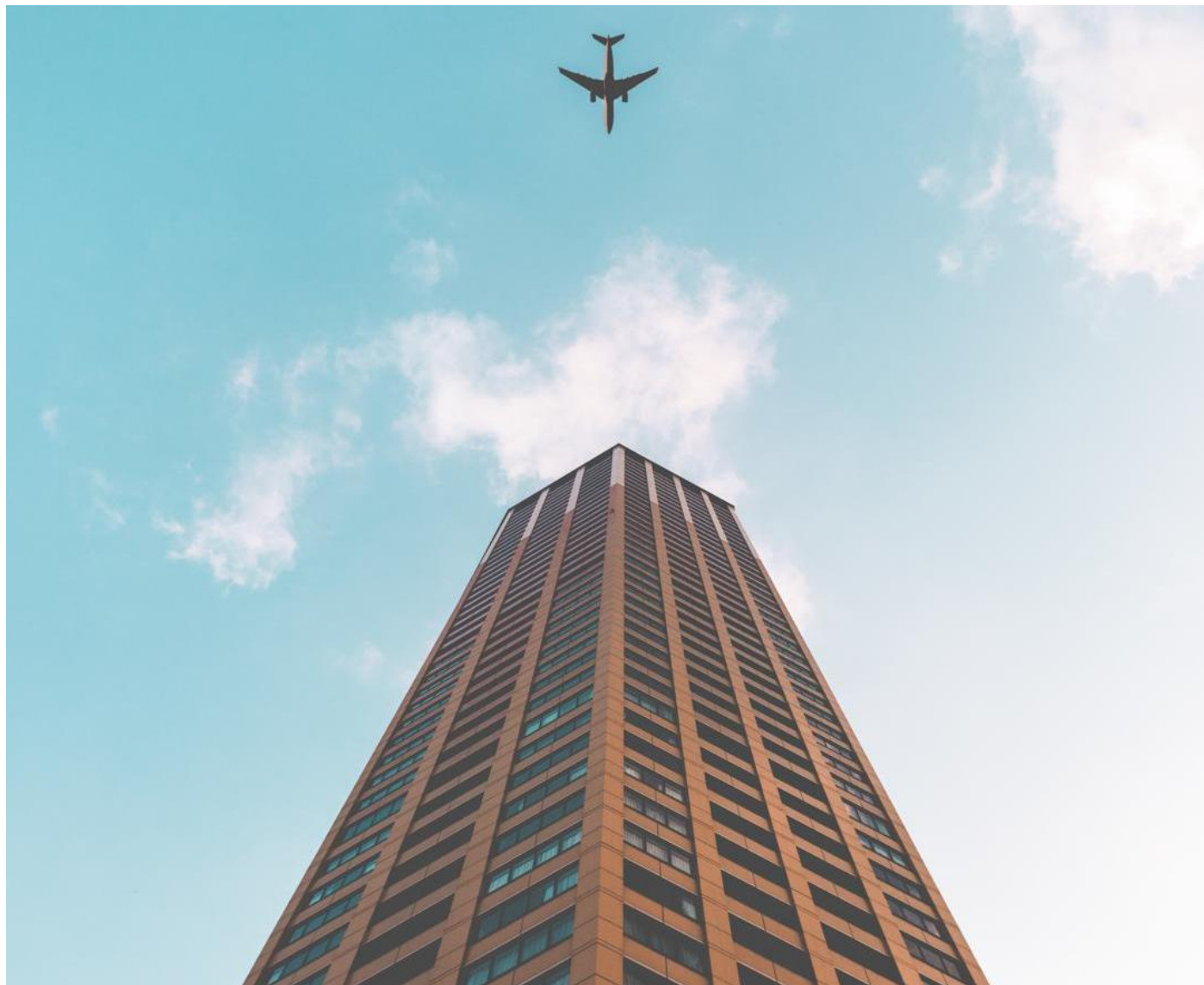

Newsletter Private Client

FUNDACJE RODZINNE

Wydanie 2/2025

W drugim wydaniu naszego newslettera poruszającego kwestie fundacji rodzinnych przygotowaliśmy dla Państwa następujące tematy:

- Sprzedaż udziałów i akcji przez fundację rodzinną – wnioski z analizy opinii zabezpieczających wydanych przez Szefa KAS w 2024 i 2025 r.
- Kiedy obrót walutami obcymi w fundacji rodzinnej podlega opodatkowaniu?
- Jakie obowiązki w zakresie cen transferowych ma fundacja rodzinna?

Sprzedaż udziałów przez fundację rodzinną.

Podatki i reinwestycje

Wydane w ostatnich kilkunastu miesiącach opinie zabezpieczające wskazują, że sprzedaż przez fundację rodzinną udziałów (i analogicznie akcji), jakie fundator wniósł do fundacji rodzinnej w celu pozyskania środków na reinwestycje, nie pozostaje w sprzeczności z ustawą i nie ma charakteru sztucznego.

Opodatkowanie fundacji rodzinnej: opinie zabezpieczające

Podatnicy zdążyli się już przyzwyczaić do co najmniej podejrzliwego stosunku fiskusa do niektórych operacji gospodarczych wykonywanych za pośrednictwem fundacji rodzinnych.

Wyrazem takiego podejścia organów podatkowych były zarówno negatywne **interpretacje podatkowe** dotyczące zbywania nieruchomości przez fundację rodzinną (pisaliśmy już o tym na naszym blogu: <https://explorers.pl/nieruchomosci-w-fundacji-rodzinnej-wyrok-wsa-w-rzeszowie/> i <https://explorers.pl/nieruchomosci-w-fundacjach-rodzinnych-pod-lupa-fiskusa/>), jak również zarysowujące się coraz wyraźniej projekty zmian w prawie, które ograniczyłyby biznesową atrakcyjność takich fundacji.

W tendencję tę wpisywały się również odmowy wydania **opinii zabezpieczających** w przedmiocie niektórych transakcji dokonywanych w fundacji rodzinnej. Wobec tego trendu tym większe zainteresowanie budzą względnie nowe opinie zabezpieczające wydane na tle **sprzedaży udziałów** przez fundację rodzinną (DKP2.8082.9.2024, DKP2.8082.6.2024, oparte na praktycznie tożsamych stanach faktycznych).

Wniesienie udziałów do fundacji rodzinnej i unikanie opodatkowania

Z wnioskiem o wydanie opinii zabezpieczającej (DKP2.8082.9.2024) wystąpił do Szefa Krajowej Administracji Skarbowej podatnik zamierzający wnieść do powołanej przez siebie fundacji rodzinnej **udziały w spółkach**. Na zespół czynności objętych wnioskiem o wydanie opinii zabezpieczającej miały się składać: powołanie fundacji rodzinnej, wniesienie do niej aktywów w postaci udziałów w spółkach, a następnie **sprzedaż** tych udziałów w ramach bieżącej działalności fundacji rodzinnej – w celu **pozyskania środków na reinwestycje**. Wnioskodawca zidentyfikował korzyści podatkowe na gruncie CIT (brak zobowiązania podatkowego – sprzedaż udziałów będzie zwolniona z CIT jako dozwolona działalność gospodarcza fundacji rodzinnej) oraz PIT (z tytułu odpłatnego zbycia udziałów) i daniny solidarnościowej.

Czy wniesienie udziałów do fundacji rodzinnej to działanie sztuczne?

Szef KAS nie stwierdził sztuczności planowej przez podatnika konstrukcji biznesowej. Argumentu za takim stanowiskiem dostarczył fakt, że podatnik ten „*nie podejmował próby sprzedaży udziałów przed wprowadzeniem fundacji do porządku prawnego, zaś racjonalnym wydaje się reinwestycja zysków ze sprzedaży udziałów w Spółce poprzez pomnażanie go w sposób zapewniający w przyszłości korzyści beneficjentom Fundacji*”. Co więcej, w ocenie Szefa KAS o występowaniu po stronie podatnika celów innych niż tylko osiągnięcie korzyści podatkowej świadczy brak zamiaru dokonania przez niego wypłaty z fundacji rodzinnej środków uzyskanych ze zbycia udziałów w spółkach. Intencją fundatora jest więc – jak wywodzi organ – zabezpieczenie majątku przez rozdrobnieniem, nie zaś krótkoterminowa korzyść finansowa.

Sprzedaż udziałów jest dozwoloną działalnością gospodarczą fundacji rodzinnej, ale pod pewnymi warunkami

Jak wspominaliśmy w starszych artykułach (<https://lexplorers.pl/jak-ustrukturyzowac-wealth-management/>), jednym z wyzwań dla efektywnego podatkowo wykorzystywania fundacji rodzinnej pozostaje niewykraczanie poza ramy tzw. **dozwolonego zakresu działalności gospodarczej fundacji rodzinnej** (mieszczące się w nich operacje wymienia katalog z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 2023 r. o fundacji rodzinnej (Dz.U. z 2023 r. poz. 326). W szczególności fundacja rodzinna – aby zachować uprzywilejowaną pozycję podatkową – powinno wystrzegać się aktywności czysto spekulacyjnej: ustawa o fundacji rodzinnej do dozwolonej działalności gospodarczej takiej fundacji zalicza zbywanie mienia, o ile mienie to nie zostało nabyte wyłącznie w celu **dalszego zbycia** (art. 5 ust. 1 pkt 1, o pojęciu „mienia fundacji rodzinnej” pisaliśmy tutaj: <https://lexplorers.pl/majatek-a-mienie-w-fundacji-rodzinnej/>).

W opinii zabezpieczającej Szef KAS – jakby na marginesie rozważań – uznał, że w analizowanym przypadku sprzedaż udziałów przez fundację rodzinną w celu pozyskania kapitału na reinwestycje mieści się w dozwolonym zakresie działalności fundacji rodzinnej. Organ nie dopatrył się bowiem sprzeczności przedstawionej przez podatnika konstrukcji z ustawą. Wyraził przekonanie, że „*okoliczności wskazane we wniosku w wysokim stopniu uprawdopodobniają to, że wniesienie udziałów do Fundacji nie miało na celu instrumentalnego wykorzystania tego podmiotu do ich zbycia, za kolei zaś zakres działań gospodarczych Fundacji nie wykracza poza katalog czynności wskazany w art. 5 UFR*”. Wnioskowanie takie było jednak możliwe – co warto docenić – dzięki probiznesowej i prorodzinnej interpretacji celów fundatora (uwzględnienie przez organ zapewnienia bytu niepełnosprawnemu dziecku podatnika), bez apriorycznego zakładania obejścia prawa podatkowego.

Fundacje rodzinne muszą badać kontekst sprzedaży udziałów

Przy analizie skutków, jakie dla obrotu gospodarczego może mieć przyjęta w opiniach zabezpieczających wykładnia, należy jednak pamiętać o specyficznym ujęciu przez Szefa KAS

tego stanowiska. W opinii zabezpieczającej Szef KAS ocenia przede wszystkim, czy dana struktura podatkowa nie ma na celu uniknięcia opodatkowania. Jest to spojrzenie bardziej generalne, dotyczące całej sekwencji czynności (założenie fundacji rodzinnej, wniesienie w postaci udziałów w spółkach, obrót tymi udziałami). Analogia z podejściem fiskusa do obrotu **nieruchomościami w fundacji rodzinnej** wskazywałaby jednak na pewną ostrożność. Nawet jeśli przyjmimy bowiem, że konstrukcja taka nie narusza przepisów o unikaniu opodatkowania, to nadal poszczególne czynności nabycia i sprzedaży udziałów mogą zostać uznane przez fiskus za „dokonane wyłącznie w celu zbycia”, czyli jako czysta spekulacja.

Obrót walutami obcymi przez fundację rodzinną – gdzie leży granica?

Jednym z dozwolonych obszarów działalności fundacji rodzinnej jest obrót zagranicznymi środkami płatniczymi, ale tylko wtedy, gdy służy on dokonywaniu płatności związanych z działalnością fundacji rodzinnej. W praktyce powstaje zatem pytanie – czy fundacja może wymieniać waluty, jeśli środki te mają zostać ulokowane np. na lokacie bankowej, a nie użyte bezpośrednio do zapłaty jakichkolwiek zobowiązań fundacji? Czy dodatnie różnice kursowe z takiej wymiany mogą korzystać ze zwolnienia CIT?

Choć temat ten nieczęsto pojawia się w orzecznictwie i interpretacjach podatkowych, ostatnio stał się przedmiotem rozstrzygnięcia Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego (WSA) w Krakowie.

Wyrok WSA w Krakowie jako przykład

W wyroku z dnia 14 lutego 2025 r. (sygn. I SA/Kr 935/24), WSA w Krakowie oddalił skargę fundacji rodzinnej, która kwestionowała interpretację podatkową uznającą, że **przychody z tytułu dodatnich różnic kursowych** – powstałe w wyniku wymiany walut wyłącznie na potrzeby założenia lokaty – **nie korzystają ze zwolnienia z CIT**. Sąd zgodził się z organem interpretacyjnym, że taka operacja ma charakter działalności gospodarczej (wykraczającej poza działalność dopuszczalną), co więcej – nie spełnia warunku określonego w art. 5 ust. 1 pkt 6 ustawy o fundacji rodzinnej, gdyż nie jest związana z płatnościami związanymi z działalnością fundacji rodzinnej.

Sąd podkreślił, że nawet jeśli działania fundacji nie są częste ani z góry zaplanowane w szczegółach, to ich cel zarobkowy i zorganizowany charakter nie budzi wątpliwości. Sama intencja uzyskania zysku z różnic kursowych i ulokowania większej kwoty na lokacie świadczy o zarobkowości i ciągłości tych czynności.

Tematyka nietypowa, ale znacząca

Warto zauważyć, że poruszana w sprawie kwestia – różnice kursowe w działalności fundacji rodzinnej – należy do rzadko analizowanych zarówno przez organy podatkowe, jak i sądy administracyjne. Brak ugruntowanej praktyki orzeczniczej w tym zakresie może powodować niepewność co do granic swobody zarządzania majątkiem przez fundację.

Z jednej strony otwiera to pole do interpretacji przepisów w konkretnych stanach faktycznych, z drugiej – zwiększa ryzyko podatkowe. Wyrok WSA w Krakowie może więc stanowić istotny punkt odniesienia dla przyszłych spraw i sugeruje konserwatywne podejście – zarówno do pojęcia działalności gospodarczej, jak i do zakresu zwolnień podatkowych przysługujących fundacjom rodzinnym.

Wnioski praktyczne

Dla fundacji rodzinnych kluczowe staje się **odpowiednie planowanie i dokumentowanie wszelkich działań mających choćby pośredni związek z obrotem walutami**. Nawet jeśli wymiana walut służy jedynie lokowaniu środków, bez faktycznego dokonywania płatności w walutach obcych, może zostać uznana za działalność wykraczającą poza ustawowy katalog dozwolonych aktywności. Taka kwalifikacja nie tylko wyłącza zwolnienie z CIT, ale może także prowadzić do zastosowania tzw. **stawki sankcyjnej 25% CIT**.

W obecnym stanie prawnym bezpiecznym podejściem jest przyjęcie, że każda wymiana walut powinna mieć bezpośredni związek z konkretną płatnością związaną z działalnością fundacji – w przeciwnym razie może zostać potraktowana jako niedozwolona działalność inwestycyjna.

Fundacje rodzinne a ceny transferowe – na co zwrócić uwagę?

Brak możliwości korzystania z tzw. zwolnienia krajowego

Mimo zwolnienia z CIT, fundacje rodzinne są zobowiązane do przestrzegania przepisów o cenach transferowych – **nie mogą korzystać z tzw. krajowego zwolnienia dokumentacyjnego, które przysługuje wyłącznie podmiotom opodatkowanym CIT**, nie zaś zwolnionym z opodatkowania CIT – jak to ma miejsce w przypadku fundacji rodzinnych.

Fundacja rodzinna musi zatem przygotować lokalną dokumentację cen transferowych także w przypadku transakcji z polskimi podmiotami powiązanymi, jeśli przekroczone zostały ustawowe progi (np. 2 mln zł dla usług, 10 mln zł dla towarów).

Brak możliwości korzystania ze zwolnienia ze sporządzenia analizy

Ponadto fundacje rodzinne nie kwalifikują się jako przedsiębiorcy w rozumieniu Prawa przedsiębiorców, ponieważ ich działalność nie ma charakteru zarobkowego. Skutkuje to **brakiem możliwości skorzystania ze zwolnienia z obowiązku sporządzania analiz porównawczych lub analiz zgodności**, nawet jeśli stronami transakcji są mikro lub mali przedsiębiorcy. W efekcie, fundacja rodzinna jest zmuszona do realizacji swoich obowiązków w zakresie cen transferowych.

Gospodarczy charakter transakcji kontrolowanej

Ważne jest również rozróżnienie, **czy dana czynność ma charakter gospodarczy** – tylko wtedy jest uznawana za transakcję kontrolowaną i wymaga dokumentacji. Przykładowo, **darowizny czy wypłaty dla beneficjentów nie są transakcjami kontrolowanymi, ale już pożyczki, najem czy świadczenie usług już tak**. Każdą transakcję należy zatem analizować indywidualnie – z uwzględnieniem jej charakteru, celu oraz stron – aby właściwie ocenić, czy spełnia przesłanki działania o charakterze gospodarczym w rozumieniu przepisów o cenach transferowych.

Wnioski praktyczne

Fundacje rodzinne powinny indywidualnie analizować każdą transakcję pod kątem jej charakteru i stron. Niedopełnienie obowiązków dokumentacyjnych grozi **odpowiedzialnością karną-skarbową** oraz sankcjami za niezłożenie informacji TPR.

Niezbędne minimum to:

- **weryfikacja obowiązków** w zakresie cen transferowych (TP);
- ustalenie i realizacja strategii w zakresie dokumentowania cen transferowych;
- w razie powstania obowiązku TP – **sporządzenie oraz złożenie dokumentacji TP do organu podatkowego**.

Zespół Private Client GWW

Zapraszamy do kontaktu

Aldona Leszczyńska-Mikulska

radca prawny, doradca podatkowy
partner w GWW

Aldona.Leszczynska-Mikulska@gww.pl

Krzysztof Gajdziński

doradca podatkowy
senior associate w GWW

Krzysztof.Gajdzinski@gww.pl

Zastrzeżenie:

Newsletter Private Client GWW i zawarte w nim publikacje nie stanowią doradztwa prawnego ani nie są narzędziem służącym do oceny i rozstrzygania pod względem prawnym konkretnych przypadków. Każdy przypadek wymaga przeprowadzenia indywidualnej analizy stanu faktycznego oraz indywidualnej oceny stanu prawnego.

**GWW Ładziński, Cmoch
i Wspólnicy sp. k.**

ul. Książęca 4
00-498 Warszawa
tel. +22 212 00 00
warszawa@gww.pl

www.gww.pl